

Likabehandlingsplan och plan mot kränkande behandling Skönadalsskolan



Ligger
bra till!

Innehåll

Inledning	2
Mål	2
Definitioner	3
Främja, förebygga, kartlägga, utvärdera, åtgärda	4
Främja och förebygga	5
Kartlägga och upptäcka	7
Åtgärda	8
Vem ser till att lagen följs	10
Referenslista	
Kalendarium	11
Bilaga 1	12
Utredning/dokumentation gällande kränkande behandling	
Bilaga 2	15
Skönadalsskolans ordningsregler	
Bilaga 3	
Handlingsplan – Bra kompis på Skönadal	17



Mål

Vårt mål på Skönadalsskolan är att det inte ska förekomma kränkningar.

Alla elever och all personal ska känna sig respekterade och trygga.

Inledning

I likabehandlingsplanen beskrivs rutiner för hur vi arbetar för att upptäcka, utreda, åtgärda och följa upp kränkningar och likabehandling i skolan och under skoltid i skola, förskoleklass och fritidshem. Planen är framtagen av en arbetsgrupp på skolan i samarbete med skolans elevhälsoteam och går som remiss till elevråd och skolråd. Likabehandlingsplanen ska finnas tillgänglig på skolans hemsida och ska behandlas på ett av läsårets föräldramöte. Likabehandlingsplanen och plan mot kränkande behandling utgår från gällande lagstiftning avseende diskriminering och skollag.

Alla som arbetar i skola/förskoleklass/fritidshem ska:

- Visa respekt för den enskilda individen och i det vardagliga arbetet utgå från ett demokratiskt förhållningssätt
- Agera förebyggande och främjande för att kränkningar inte ska uppstå
- Aktivt ingripa, utreda, åtgärda och följa upp kränkningar som sker



Definitioner

Begreppet "kränkande behandling" används som ett samlingsbegrepp för olika former av kränkningar. Gemensamt för all kränkande behandling är, att någon eller några kränker principen om alla människors lika värde. Kränkningar kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiska och återkommande. De kan utföras och drabba både barn och vuxna. Barnets individuella upplevelse av en kränkning viktig och ska alltid tas på allvar.

Kränkningar kan vara:

- Fysiska – som misshandel, slag och knuffar.
- Verbala – som hot eller nedsättande tillmälen.
- Psykosociala - som utfrysning, ryktesspridning eller blickar.
- Text eller bild – som klotter, brev, e-post, sms eller mms.

Kränkningar kan bl. a. ta sig uttryck som diskriminering, sexuella trakasserier, rasism, främlingsfientlighet eller homofobi. Kränkningar kan vara enstaka eller systematiska och återkommande. Kränkningar kan vara av olika karaktär. Det vanliga är att de är antingen ömsesidiga, mellan exempelvis två elever som är osams eller riktade från en elev mot en annan.

Trakasserier är kränkningar som har samband med etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, funktionshinder, kön eller är av sexuell natur.

Direkt diskriminering innebär att någon behandlas sämre än en annan person i en likartad situation. Med detta menas att en skola inte får missgynna en elev genom att behandla honom/henne mindre förmånligt utifrån könstillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder.

Indirekt diskriminering kan uppstå om man ställer villkor eller kriterier som kan verka neutrala men som i praktiken missgynnar vissa elever.

Repressalier är förbjudna enligt lagen. En elev får inte utsättas för repressalier när han/hon påtalat, anmält eller medverkat i en utredning om diskriminering, trakasserier eller annan kränkande behandling.

Främja, förebygga, kartlägga, utvärdera och åtgärda

I likabehandlingsarbetet och arbetet mot kränkande behandling kan fem olika steg identifieras. Det handlar om att främja goda relationer, ha ett förebyggande arbete, genomföra kartläggningar, utvärdera samt vidta åtgärder för akuta situationer som uppstår. En del av dessa steg går in i varandra, framförallt allt främja goda relationer och att bedriva ett förebyggande arbete.

Främja och förebygga

Arbetsmiljön

Allra viktigast för att förhindra kränkande behandling är att bygga upp en arbetsmiljö i skolan, förskoleklassen och på fritidshemmet, där kränkningar inte är en del av vardagen. De förebyggande åtgärder som vidtas ska vara enkla och vara en naturlig del av skolvardagen. Det normala är att vara snäll och en bra kompis. Alla pedagoger arbetar relationsskapande med sina elever. Se exempel nedan.

- Stärka tilliten
- Ge bekräftelse
- Stärka självkänslan
- Träna den kommunikativa förmågan
- Träna samarbete
- Träna eleverna i att hitta alternativa lösningar
- Träna eleverna i att hantera känslor och konflikter



Delaktighet

Eleverna är delaktiga genom representanter i skolans olika råd; elevråd, bokråd, helpdesk, hälsoråd och miljöråd. Delaktighet för elever är att få möjlighet att framföra sina åsikter och känna att lärarna tar synpunkterna/åsikterna på allvar. I klassrummet är elevråd, utvecklingssamtal, qualisenkät, portalenkät (åk 5) regelbundna tillfällen där eleverna enskilt och tillsammans med andra har forum för dialog med sin lärare. Delaktighet i sitt lärande, där elever lär sig och får stimulans ger synergieffekter på trygghet och trivsel. Delaktighet är centralt, men får inte användas för att tänja gränser som kan leda till otrygghet. Här är ledarskapet och auktoriteten hos oss vuxna i skolan tillsammans med hemmet viktigt att lyfta fram.

Rutiner

Skolans specialpedagoger tillsammans med rektor genomför varje år en analys av de situationer som lett till kränkningar. Denna ligger till grund för åtgärder kommande år. Rutiner såsom fasta platser i matled, klassrum, matsal, rutiner för räcka upp handen mm bidrar till att skapa trygghet och minimera antalet situationer där kränkningar kan uppstå. Det har inte med delaktighet och inflytande att göra att elever själva bestämmer ovanstående.

Goda förebilder

Vi skapar förutsättningar för möten mellan yngre och äldre elever i olika sammanhang. Skolans förebyggande värdegrundsarbete finns dokumenterat i "Bra Kompis på Skönadal". Bilaga 3.

Föräldrars delaktighet

Föräldrars inställning, deras positiva påverkan och deras insatser för barnen är väsentliga för att likabehandlingsarbetet på skolan ska bli framgångsrikt. Föräldrar är delaktiga i utvecklingssamtal, genom att medverka i t ex qualisenkäter, föräldramöten och informationsbrev till hemmet. Information om skolans likabehandlingsplan delges föräldrar vid ett föräldramöte varje år och dokumentet publiceras på hemsidan.

Värdegrunden ska vara tydlig och känd

Värdegrunden och likabehandlingsarbetet är en stående punkt i skolans fokusområden. Under läsåret 2014-2015 var vårt fokusområde att implementera vårt förebyggande värdegrundsarbete "bra kompis" i alla klasser. Under 2016 utvärderas och revideras vår värdegrund.

Du får inte skada
någon

Du ska alltid bjuda till

Men för övrigt får du
göra som du vill

Likabehandlingsplanen tydliggörs

Likabehandlingsplanen tydliggörs och konkretiseras för eleverna utifrån deras ålder. Detta görs i början av varje läsår.

Punktinsatser

Det dagliga värdegrundsarbetet kompletteras med olika former av punktinsatser exempelvis kompisveckor, temadagar, gästspelande teatergrupper, föreläsningar. Det är viktigt att bryta vardagen med sådant som skapar vi-känsla och samhörighet.

Alla vuxna reagerar konsekvent

Alla vuxna på skolan har gemensamma normer och värderingar. Det gör att vi ger samma budskap till våra elever. Det skapar trygghet.

Vuxna ute på rasterna

Många vuxna i rörelse ute under rasterna ökar tryggheten för alla elever. Alla arbetslag har flera rastvakter ute vid alla raster. Vid behov förändras rastvaktsschemat för intensiv- eller punktmarkering. Samtidigt ligger det i sakens natur att barn ska kunna leka på en skolgård utan att alltid ha en vuxen som övervakar varje steg de tar. Alla vuxna har antingen på sig en klarröd jacka eller gul reflexväst för att synas bra. Varje morgon när fritidshemmet öppnar möts barnen av samma vuxna.



Kartlägga och upptäcka

I oktober varje läsår genomförs en undersökning kring otrygga platser under skoltid såväl som under fritidstid. Denna analyseras och ligger till grund för insatser under kommande år. Alla arbetslag och fritidspedagoggruppen är involverade för att titta specifikt på de egna elevgrupperna.

Varje år genomförs qualisenkäter i april, portalenkät i åk 5, fritidsenkäter i april. Dessa sammanställs och analyseras för att ta reda på vad skolan behöver arbeta vidare med på grupp och på skolnivå. Alla elever har utvecklingssamtal en gång per termin, där trivsel tas upp som en stående punkt.

Under 2016 kommer vi att genomföra en enkätundersökning bland våra elever som handlar om nätvanor och nätet. Denna kommer sedan att ligga till grund tillsammans med egna iakttagelser och studier för fortsatt arbete under 2016. Skolans MIK-plan implementeras under läsåret 2015-2016.

Ibland genomförs kartläggningar i enskilda klasser om elevhälsoteamet bedömer att behov finns.

Ett bra främjande och förebyggande arbete är det bästa sättet att upptäcka när något inte står rätt till. När det gäller enskilda elever, så är det i samtal och observationer pedagogerna upptäcker om någon elev eller vuxen upplever sig som kränkt.



Utvärdera

Alla insatser utvärderas och följs upp regelbundet. Skolledning, värdegrundsgrupp tillsammans med alla pedagoger utvärderar i maj månad. Alla kartläggningar som genomförs utvärderas vid minst två tillfällen per år och återkopplas till skolledningen. Värdegrundsledarna ansvarar för att detta genomförs.

Likabehandlingsplanen och plan mot kränkande behandling utvärderas i oktober 2016.

Vår värdegrundsgrupp

På skolan finns en värdegrundsgrupp som ansvarar för att leda det främjande och förebyggande arbetet kring likabehandling i respektive arbetslag. Gruppen träffas regelbundet under rektors ledning för att utvärdera och utveckla vårt arbete på skolan framåt. Medlemmarna i gruppen kallas värdegrundsledare. Under 2015 har gruppen ansvarat för att genomföra litteraturstudier, lärande samtal och övriga praktiska förberedelser inom ramen för vårt förebyggande arbete. Detta väntas fortsätta under 2016. Kerstin, Anna och Sara genomgår Kävlings kommunens värdegrundsledarutbildning under ht 2015. Ytterligare en pedagog kommer att påbörja utbildningen under läsåret 2016. Övriga pedagoger i gruppen har likvärdiga utbildningar sedan tidigare.

I arbetsgruppen ingår:

Susanne Haglind	rektor
Sara Leonardsson	fritidspedagog, Lilla A
Anna Öland	lärare, Lilla B
Jeanette Andersson	fritidspedagog, Lilla C
Ki Granelli Kvennborn	lärare, Mellan A
Pia Andersson	lärare, Mellan B
Kerstin Praks	lärare, Mellan C

Åtgärda

I detta avsnitt beskrivs rutiner och ansvarsfördelning gällande dokumentation, åtgärder och uppföljning när kränkande behandling upptäckts. På Skönadalsskolan har vi en tydlig gång för det åtgärdande arbetet för att snabbt kunna agera i händelse av trakasserier och kränkningar. Denna strategi är känd av både elever, vårdnadshavare och personal. Vårdnadshavare tar del av information genom likabehandlingsplanen som finns på skolans hemsida och som presenteras på skolråd samt tas upp på ett av föräldramötena i resp klass. På vår skola har skolans specialpedagoger ett uttalat ansvar att utreda kränkningar. Dessa har lättare organisatoriskt att snabbt kunna ta samtal, dokumentera etc, än vad klassläraren har. Elevhälsoteamet kopplas in enligt vår åtgärdstrappa. Det finns ingen mall som används i varje enskilt fall, utan bedömningar måste hela tiden göras med utgångspunkt i det aktuella ärendet.

Om elev utsätts för diskriminering eller kränkande behandling av vuxen

Om personal misstänks för kränkning av elev ska rektor eller någon med motsvarande ledningsfunktion ansvara för utredningen.

Meningsskiljaktigheter

Enstaka gräl eller meningsskiljaktigheter elever emellan löses tillsammans med ansvarig/a pedagog/er. Ansvarig pedagog är den som vid det aktuella tillfället har lektion, fritidspass eller liknande med involverade elever, eller – om grälet uppstår under en rast – den personal som uppmärksammar incidenten. Ibland kan det vara tillräckligt att genom några frågor få händelsen klarlagd och därigenom utagerad. Klasslärare/mentor bör alltid informeras.

Åtgärdstrappa

1. Samtal med den som utsatts för kränkande behandling samt med övriga inblandade. Det första samtalet är med den som utsatts eller upplever sig utsatt. Kränkingsrapport fylls i (bilaga 1). Föräldrar till inblandade kontaktas. Ansvaret för genomförande och dokumentation är elevansvarig klasslärare/mentor eller annan personal. Oftast den specialpedagog som hör till arbetslaget. Samtalet ska ske så fort som möjligt som skolan får kännedom om det inträffade.

Mentor/klasslärare/specialpedagog följer upp samtalen med berörda inom en vecka. Kränkingsrapporten lämnas direkt till rektor som gör en skyndsam anmälan till huvudman.

2. Elevhälsoteamet har nu kännedom om ärendet och ansvarar för att följa upp att utredning och insatta åtgärder har effekt. På individnivå fortsätter samtalen

och regelbunden, planerad föräldrakontakt ska finnas med klasslärare/specialpedagog. Om det görs en bedömning av elevhälsoteamet kan det behövas insatser av exv skolkurator eller skolsköterska på individnivå. Det kan också bli aktuellt med en kartläggning på klassnivå av sociala relationer eller av ett riktat värdegrundsarbete i hela klassen.

Elevhälsoteamet 2015-2016

Susanne Haglind, rektor	tel 73 97 60
Camilla Rosberg, skolpsykolog	tel 73 95 05
Èrika Gunnarsson, skolsköterska	tel 73 97 66
Annika Kristland, skolkurator	tel 73 97 65
la Augrell, speciallärare	tel 73 97 61

Vem ser till att lagen följs?

Skolinspektionen och ombudsmännen (BeO och DO) ska utifrån sina ansvarsområden se till att lagen följs.

Barn- och elevombudsmannen

Barn- och elevombudet på Skolverket har till uppgift att tillvarata det enskilda barnets och elevens rätt i frågor som inte faller på de andra ombudsmännen, dvs. annan kränkande behandling. Barn- och elevombudsmannen ska dessutom informera om lagen och ge råd beträffande lagens tillämpning.

Så gör eleven en anmälan till Ombudsmännen

Enligt lag (2006:67) om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever ska skolan hjälpa eleven att ta reda på vad hon/han ska göra.

BO - Barn- och elevombudsmannen

E-post: beo@skolinspektionen.se

Box 23069

104 35 Stockholm

Diskrimineringsombudsmannen

E-post: do@do.se

Telefon: 08-120 20 700

Postadress: DO, Box 3686, 103 59 Stockholm

Referenslista

Skolverkets publikationer:

Diskriminerad, trakasserad, kränkt? (2009)

På tal om mobbning – och det som görs (2009)

Utvärdering av metoder mot mobbning (2011)

Allmänna råd för arbetet mot diskriminering och kränkande behandling (2012)

Förskolans och skolans värdegrund – förhållningssätt, verktyg och metoder (reviderad 2013)

Kränkningar i skolan – analyser av problem och lösningar (2013)

Kalendarium

Handling	Ansvariga	När	Hur
Planen revideras	Arbetsgruppen	Vårterminens start	Info till berörda samt diskussioner i arbetsgruppen på konferenstid
Värdegrunden klargörs för elever och föräldrar	Skolans personal	Årligen och kontinuerligt	Under skoltid och fritidsverksamhet samt på föräldramöte
Qualisenkät till elever, föräldrar och personal	Rektor Klasslärare/mentor	Vårterminen	Genomförs i alla klasser. Analyseras på klass- och skolnivå.
Översyn av skolans ordningsregler (bilaga 2) och klassens regler	Rektor och arbetslagsledare Klasslärare/mentor	Utvärdering och revidering i slutet av vårterminen.	
Elever informeras om likabehandlingsplanen	Klasslärare/mentor	Vid läsårsstart	
Föräldrar informeras om likabehandlingsplanen	Rektor Klasslärare/mentor	Vårterminen för skolråd och hemsida. Höstterminens föräldramöte	På skolrådsmöte På hemsidan På föräldramöte
Utvärdering av Otrygga platser	Arbetsgruppen	Okt/ nov	Enkät och/eller diskussion



Bilaga 1
Skönadalsskolan Kävlinge Kommun

Utredning/dokumentation gällande misstanke om kränkande behandling.

Berörda elever: (Namn och klass)

.....
.....

Datum och händelse(r):

.....
.....
.....

Samtal: (datum och elev)

.....
.....
.....

Genomförda av:

.....

Information till föräldrarna: (datum och relation till elev)

.....
.....
.....

Kontaktade av:

.....

Eventuell kommentar:

.....

Åtgärder: (T.ex. samtal, observationer, åtgärdsprogram, anmälan till polis och/eller socialtjänst)

1) Akuta åtgärder:

.....
.....

2) Planerade åtgärder:

.....
.....

Bedömning:

.....
.....

Uppföljning: (datum och ansvarig)

.....
.....

Datum, namn och titel

Original till rektor, kopia till klasslärare/mentor

Bilaga 2

Skönadalsskolans ordningsregler 15/16

På Skönadalsskolan vill vi att:

- alla ska känna sig trygga och säkra
- alla ska trivas och känna arbetsglädje
- det ska vara god stämning och ett gott klimat

Som elev förväntas du därför:

- uppträda hänsynsfullt och vänligt
- använda ett vårdat språk
- lösa konflikter utan våld
- berätta för någon vuxen om någon utsätts för kränkande behandling
- respektera att klassrummen är arbetsrum och att alla där har rätt till arbetsro
- komma i tid till alla lektioner och ha med dig allt du behöver
- gå (inte springa) när du förflyttar dig inomhus
- vara ute på rasterna

"Så som du vill att andra ska vara mot dig ska du vara mot dem"

Det är inte tillåtet att:

- | | |
|--|-------------------------------|
| ○ retas, slåss eller delta i mobbning | upprättad handlingsplan följs |
| ○ lämna skolans område utan tillåtelse | vårdnadshavare kontaktas |
| ○ medvetet ha sönder något av skolans eller andras material | du blir ersättningsskyldig |
| ○ cykla på skolgården | åtgärdsplan följs |
| ○ ta med och/eller äta godis eller tuggummi i skolan | beslagtas, åtgärdsplan följs |
| ○ åka inlines eller skateboard på skolgården | åtgärdsplan följs |
| ○ ha på ytterkläder inomhus | åtgärdsplan följs |
| ○ din mobiltelefon stör undervisningen eller används i matsalen. Du har själv ansvar för din mobil under hela skoldagen. | beslagtas, åtgärdsplan följs |
| ○ använda kamerafunktionen på mobiltelefonen eller annan kamera utan tillåtelse | beslagtas, åtgärdsplan följs |
| ○ kasta snöboll | åtgärdsplan följs |

Den som bryter mot reglerna får räkna med någon form av påföljd. Läraren/arbetslaget åtgärdar efter skolans/klassens regler.

Åtgärdsplan för elever som inte följer skolans regler

1. Eleven kallas till samtal med berörd personal
2. Samtal med föräldrar
3. Uppföljningssamtal med elev och föräldrar
4. Rektor informeras
5. Rektor kontaktar föräldrar
6. Rektor, berörd personal, föräldrar och elev möts för samtal

Bilaga 3

Handlingsplan – Bra Kompis på Skönadal

Mål: Vårt mål är att skolan ska vara en trygg plats för varje elev att vistas i. Vi förväntar oss att alla ställer upp på skolans värdegrund och uppför sig därefter. Regeln är enkel, är du en bra kompis får du trevliga kompisar tillbaka. Ibland blir man osams eller besviken på kamrater/lärare. Det händer de flesta någon gång och det ska vi hjälpas åt att lösa så fort som möjligt.

Syfte: Elever i olika åldrar ska lära känna varandra och skapa varaktiga relationer. Det får till resultat att de äldre eleverna blir förebilder istället för "stora och farliga". De yngre eleverna känner sig tryggare och de äldre blir mer ansvarstagande. Eleverna kan växa med ansvaret under vuxnas ledning på skolan.

Genomförande: Alla elever ska omfattas av "Bra kompis på Skönadal" vilket innebär att vi:

Utvecklar ett faddersystem enligt följande:

- Åk 1 kopplas till åk 4
- Åk 2 kopplas till åk 5
- Åk 3 kopplas till åk 6
- Fsk kopplas till åk 3 under vårterminen

2-3 ggr/termin genomförs olika aktiviteter i fadderklasserna. I början av varje läsår har vi en kompisvecka som blir en naturlig start för arbetet. Aktiviteterna får gärna anknyta till undervisningen.

Under kompisveckan genomförs aktiviteter med elever i den egna klassen och med arbetslagets klasser för att stärka gemenskap och vi-känsla inför läsåret.

Ordnings-, trivselregler, matsalsrutiner, val av representanter till olika råd görs under kompisveckan. Eleverna får sina platser i klassrummet och i matsal. Att ha fungerande rutiner är viktigt för en trygg miljö. Som förälder är det viktigt att ta del av det som skickas hem och visa att ni förväntar er att barnet följer skolans regler.

I åk 4-6 genomför vi det kommunövergripande arbetet med Triaden.

Åk 4 Arbeta med dikter som kan skapa diskussioner och reflektioner kring värdegrunden.

Film

Åk 5 Fortsatt arbete genom samtal och läsning av kortare texter på temat "Moderna dödssynder" (ex mobbning). Film

Åk 6 Läsning av skönlitteratur, gruppdiskussioner och redovisningar med "värdegrundsögon". Film

Utvärdering:

Sker med elever och personal i maj månad.

Referenser

Förskolans och skolans värdegrund, förhållningssätt, verktyg och metoder, 2011, Skolverket

Kränkningar i skolan – analyser av problem och lösningar, 2013, Skolverket

Nolltolerans mot diskriminering och kränkande behandling lagens krav och huvudmannens ansvar, 2011, Skolverket

Skolors arbete vid trakasserier och kränkande behandling, Kvalitetsgranskning Rapport 2010:1, Stockholm, Skolinspektionen

Vad fungerar? Resultat av utvärdering av metoder mot mobbning, 2011, Skolverket

/140627